

**Stories from
The Yukon International Storytelling Festival**

Icelandic Tales

in English and Icelandic

**The Yukon International Storytelling Festival
and The Northern Research Institute, Yukon College**

The Northern Research Institute
Occasional Paper Series – Monograph #3
Prepared by Dr. Anne Tayler & Helen Voogd
Production by Ross Mattingley

ISSN: 1192-2869
Storytelling Chapbooks

Copyright 1994 by:

The Northern Research Institute
Yukon College
Ayamdigut Campus
P.O. Box 2799
Whitehorse, Yukon
Canada Y1A 5K4
Tel: (403) 668-8735
Fax: (403) 668-8734

The Yukon International
Storytelling Festival
P.O. Box 5029
Whitehorse, Yukon
Canada Y1A 4S2
Tel: (403) 633-7550
Fax: (403) 667-7556

All rights reserved

*The Yukon International Storytelling Festival was assisted in
the production and printing of this publication by funding from:*

The Northern Research Institute

Stories from
The Yukon International
Storytelling Festival

Icelandic Tales

In English and Icelandic

Introduction

This is the second chapbook in a series produced collaboratively by the Yukon International Storytelling Festival and the Northern Research Institute. While the festival is committed to encouraging and developing the ancient art of storytelling, we are also concerned with preservation of the form and a public awareness of it. Consequently we have undertaken this project to share stories in a written form, hoping that each reader will be inspired to seek out the tellers of these, and other tales, to listen — for in our minds there is nothing so precious as the story hanging mid-air between the lips of the teller and the ears of the attentive listener.

This chapbook includes a small selection of the Icelandic stories the festival has been blessed to hear. This collection is intended to give you some sense of the power and beauty of Icelandic stories.

The oral tradition thrives in Iceland, even though it is a very literary country (with one of the highest literacy rates in the world). While the people are very interested in published fiction, poetry and drama, they are also interested in the old

stories. Old Icelandic "heathen" myths are written and preserved on skin. For example, "The Old Edda," from the 12th and 13th centuries, are still read easily in the original language; however, as Eyvindur Eriksson, one of our Icelandic visitors, pointed out, they are best told orally. Iceland also has many folk stories and adventure stories, including many songs and stories about the big raven, "the wise bird of the heathens." Stories are still passed on from generation to generation.

Three Icelandic storytellers contributed to this chapbook, Thórunn Valdimarsdóttir, Eyvindur Eriksson and Sjón Sigurdsson.

Thórunn Valdimarsdóttir participated in the 1990 Storytelling Festival. She told tales of Icelandic history, folklore and witchcraft, and provided material for this chapbook. A historian and academic, she is very committed to the preservation of oral histories and stories.

Eyvindur Eriksson also assisted with this project. He grew up on the northwestern corner of Iceland, an area now uninhabited. He studied language and language history, and taught for many years. He is an author of fiction and poetry, and dedicated to preserving the oral tradition of his ancestors.

Sjón Sigurdsson was our first Icelandic storyteller. A poet and playwright, he had never performed as a storyteller before he appeared at our festival. When we took his book of poems and explained that we wanted storytelling, not a reading, he gallantly went on stage and told stories and sang songs told and sung to him by his grandmother. We include two of those songs here, dealing with crow.

I would like to thank the Northern Research Institute and its staff for their great help and encouragement in producing this booklet.

Anne Tayler,
Whitehorse, Y.T.

Contents

Introduction	i
Sagan Af Auðuni Vestfirska <i>The Story of Atuhun of the Westfjords</i>	2
Hversu Við Fengum Skáldamjöð <i>How We Got the Mead of Poetry</i>	16
Sagan Um Ólaf Munn og Hallgerði Skessu <i>The Story of Olaf the Mouth and Hallgerth the Skessa</i>	22
Hversu Til Urdu Líf og Goð og Veröld og Menn og Tréd Mikla <i>How Life and The Gods and The World and The Humans and The Big Tree Came to Be</i>	30
Galdramennirnir í Vestmannaeyjum <i>The Wizards of Vestmannaeyjar</i>	42
"Horfinn Er Fabur Farfi" <i>"Lust My Lusty Complexion"</i>	52
<i>The Glad Raven – The Sad Raven</i>	56

Sagan Af Auðuni Vestfirski

Á elleftu öld, eftir að við urðum kristnir, átti ungur maður heima ásamt móður sinni á Vestfjörðum. Nafn hans var Auðum og hann var ekki ríkur maður. Vetur einn dvaldist á bænum, þar sem Auðun vann, Íslenskur kaupmaður sem sigldi skipi sínu til Noregs með vörur til að selja og kom aftur með vörur til sölu á Íslandi. Auðun vann fyrir þennan mann og þeir urðu vinir, og um vorið bauð hann honum að sigla með sér á skipinu og vera með sér næsta ár. Hann þáði það enda átti hann ekki mikið fé til greiðslu á fari og sérhver ungur maður vildi fara utan og kynna öðrum þjóðum. Hann tók með sér allt fé sitt eftir að hafa skilið móður sinni eftir það sem þau töldu nægilegt til upphalds henni í þrjú ár.

Auðuni fór síðan með kaupmanninum til Noregs, þar sem þeir dvöldust um veturinn. Síðan sigldu þeir til Grænlands og voru þar annan vetur. Á Grælandi sá Auðun taminn hvítabjörn, stórt og fallegt dýr. Hann keypti það af veiðimönnunum og gaf aleigu sína fyrir. Hann hafði heyrt sögur af Sveini konungi í Danmörku og að hann væri góður konungur, og nú vildi hann fara með dýrið alla þessa löngu leið til Danmerkur og færa Sveini konungi sem dýrmæta gjöf.

Næsta sumar sigldi hann með vini sínum alla leið til Noregs yfir Atlantshafið mikla og þeir komu til borgar Haralds konungs í Noregi. Þeir fréttu að skollin væri á styrjöld milli Norðmanna og Dana og engin skip fengju að sigla milli landanna tveggja.

Haraldi konungi var sagt, að í bænum væri Íslendingur og hann væri með verðmætt dýr, og konungur sendi strax eftir Auðuni. Hann kom fyrir

The Story of Authun of the Westfjords

In the eleventh century, after we had become Christian, there was a young man who lived with his mother in the Westfjords of Iceland. His name was Authun and he was not a rich man. One winter, on the farm where Authun worked, there was staying an Icelandic merchant who used to take his ship to Norway and come back with goods to sell in Iceland. Authun worked for this man and they became friends, and in the spring he invited him to sail on his ship and stay with him the next year. Authun accepted this invitation as he had not much money to pay his fare — and like every young man he wanted to travel abroad and learn the ways of other people. He took all his money after he had given his mother what they thought would be enough to sustain her for three years.

Authun then went with the merchant to Norway, where they stayed the winter. Then they sailed to Greenland and stayed there another winter. In Greenland, Authun saw a tame polar bear, that we call Whitebear, a big and beautiful animal. He bought it from the hunters and gave all his money for it. He had heard stories told of King Svein of Denmark, and that he was a good King, so now he wanted to take the animal all the way to Denmark and offer it as a precious gift to King Svein.

Next summer he sailed with his friend all the way to Norway, over the great Atlantic ocean, until they came to the town of King Harald of Norway. They learned that a war had broken out between Norway and Denmark, and no ships were allowed to sail between the two countries.

Now King Harald was told that there was an

konung og heilsaði kurteislega. Konungur heilsaði homum glaðlega og spurði hvort hann væri eigandi mikils hvítabjarnar. Auðun sagðist halda að hann væri með dýr nokkurt.

Viltu selja mér dýrið fyrir það verð sem þú gafst fyrir það? spyr konungur.

Ekki vil ég það, herra, segir Auðun.

Viltu þá taka tvö verð slík, og er það sanngjarnt, þar sem þú gafst allt sem þú áttir fyrir?

Það vil ég ekki, segir Auðun.

Viltu þá gefa mér? spyr konungur.

Nei, herra.

Hvað ætlarðu að gera við það?

Hann svarar: Færa það Sveini konungi í Danmörku.

Haraldur konungur horfir á hann og veltir fyrir sér hvort hann sé heimskur maður, og hvort hann viti ekki að nú sé stríð, og hversvegna hann haldi sig geta farið með dýrar gjafir til Danmerkur, þegar aðrir komist ekki brýnna erinda.

En hann Auðun segir, að konungur verði auðvitað að ráða því, en sjálfur samþykki hann ekki annað en þetta.

Þá brosir konungur og segir: Hversvegna skyldi ég ekki leyfa þér að fara til Danmerkur? En þú verður að lofa mér því, takist þér þessi ætlun, að koma aftur til mín og segja mér hvernig þér var tekið hjá Sveini konungi. Má vera, að þú sért gæfumaður.

Auðun hneigði sig fyrir honum og þakkaði honum mikillega og með hjálpi konungsins komst hann til Suður-Noregs og áfram með skipi til Danmerkur.

Þeir tóku land í Danmörku en ekki nálægt dvalarstað konungsins. Auðun gekk á land með dýr sitt og þar sem hann átti enga þeninga eftir, varð hann að

Icelander in town and that he had with him the most expensive animal, so the King sent for Authun at once. Authun came before the King and greeted him politely. The King greeted him gladly and asked him if he was the owner of a great Whitebear. Authun said, "I think I have an animal with me."

"Will you sell me the animal for the price you gave for it?" the King asked.

"I will not, sire," said Authun.

"Then would you take twice the price, which is more just, as you gave all your money for it?"

"I will not do that," says Authun.

"Will you give it to me then?" the King asked.

"No, sire."

"What are you going to do with it?"

He answered: "Take it to King Svein of Denmark."

King Harald looked at Authun for a while, wondering if he was a foolish man, and whether he did not know that there was a war on, and why he thought he could take expensive gifts to Denmark when others could not sail with the most pressing errands.

Authun replied that the King must, of course, decide that, but he himself was not willing to accept anything else.

Then the King smiled and said: "Why should I not allow you to go to Denmark? But you must promise that, if you succeed in this intention, you will come back to me and tell me how you were received by King Svein. Can it be that you are a lucky man?"

Authun bowed to him and thanked him warmly for this, and with the help of the King he was able to go to the south of Norway and get a ship sailing to Denmark.

They soon landed in Denmark, but not very near the King's residence. Authun went ashore with his animal, and as he had no money left at all, he had to beg for

betla mat fyrir sig og björninn. Hann frétti, að eitt stórbýla konungs væri nærri og hann fór þangað og bað konungsmann aðstoðar. Sá hét Áki og hann sagðist skyldi gefa honum og hvítabirninum mat og fara með þa til konungs, en í staðinn vildi hann fá hálf þa verð sem konungur gæfi honum fyrir björninn. Auðun varð að samþykkja þetta, annars missti hann dýr sitt, og hann fór með Áka til Sveins konungs með þennan mikla og fagra hvíta björn. Þeir komu í sal konungsins og gengu gólfið inn að borði hans milli manna konungs, sem sátu við mat og drykk við langborð á báðar hliðar. Konungur horfði hugsandi á björninn og þennan ókunna mann. Hver ert þú? spurði hann.

Auðun svarar: Ég er íslenskur maður, og kem nú til þín frá Grælandi um Noreg og hef með mér þennan björn sem ég keypti fyrir aleigu mína, og nú langar mig að gefa þér dýrið, herra. En ég verð að jata með skömm, að mér hefur ekki haldist á öllu dýrinu og nú get ég aðeins gefið þér þa hálf. Og hann segir konungi hvernig á því standi. Konungur snýr sér að Áka og spyr hann hvort þetta sé satt, og hann segir að þa sé satt. Konungur varð mjög reiður og sagði: Ég gerði þig mikinn mann, og samt dirfist þú að gera slíkt manni sem gefið hefur aleigu sína og hætt lífi sínu til að færa mér þessa dýru gjöf. Haraldur konungur leyfði honum meira að segja að fara og þó er hann óvinur minn. Ég ætti að láta drepa þig, en ég læt þig fara, ef þú hraðar þér úr landi mínu og kemur aldrei fyrir augu mér aftur.

En hann þakkaði Auðuni mörgum sinnum og bauð honum að vera hjá sér og hann þáði þa fúslega. Hann varð einn konungsmanna og fékk góð klæði og góðan mat og þa var mikið fyrir fátækan mann á þeim dögum.

food for himself and the bear. He learned that one of the King's big farms was nearby, so he went and asked the help of the King's man at the farm. This man's name was Aki, and he said he would give him and the Whitebear food, and take them to the King, but he wanted half the price the King would give him for the bear. Authun had to accept this, otherwise he would have lost his animal; he then went with Aki to King Svein with the great, beautiful Whitebear. They came into the hall of the King and walked across the floor to his table, between the King's men, who were eating and drinking at their long tables along both sides. The King looked thoughtfully at the bear and at this unknown man. "Who are you?" he asked.

Authun answered: "I am an Icelandic man, and I have come to you from Greenland through Norway. I have with me this bear that I bought for all I owned, and now I want to give the animal to you, sire. But I have to admit with shame, that I have not been able to keep the whole animal, and now I can only give you half of it." And he told the King why. The King turned to Aki and asked him if this was true, and he replied, "it is true." The King became very angry and said: "I made you a great man, and yet you dare to do such a thing to a man who has given all his money, and risked his life, in order to bring me this precious gift. Even King Harald let him go, and he is my enemy. I should have you killed, but I will let you go, if you hurry out of my country and never come before my eyes again."

The King thanked Authun many times, and invited him to stay with him — and he gladly accepted. He became one of the King's men and got fine clothes and good food — and that was much for a poor man in those days.

After a while he came before King Svein and bowed

Nokkru síðar kom hann fyrir Svein konung og hneigði sig og bað hann fararleyfis. Konungurinn horfði undrandi á hann um hríð og spurði hvað hann ætlaðist fyrir.

Ég vil ganga suður, sagði Auðun, og átti við, að hann vildi fara til Rómar sem þílagrímur og bjarga sál sinni, en það var æðsta ósk hvers vel kristins manns á þeim tíma.

Það er góð hugsun, sagði konungur, og hann gaf honum nóg silfur til að greiða ferðakostnað til Rómar og til baka.

Auðun lagði upp í göngu sína suður í gegnum Evrópu og það var mjög löng ferð á þessum tíma og hættuleg var hún einnig. Að lokum komst hann til Rómar og hann gekk í allar stóru kirkjurnar og var við messu hjá páfa og fékk blessun hans, og hann var ánægður þegar hann sneri baki við Borginni eilífu og hélt sína löngu leið gegnum Ítalíu og Frakkland og þýskaland áleiðis til Danmerkur. En á leiðinni varð hann veikur og var veikur lengi, og þegar hann varð fær um að halda áfram, var hann orðinn mjög veikburða og allir þeningar hans voru búnir svo hann varð að betla.

Loks komst hann til Danmerkur og til borgar konungs um páska, og hann gekk upp að kirkjunni þegar konungur og menn hans komu að hlýða messu, en nú var hann horaður og mjór og máttlítill og fót hans óhrein og rifin og tætt og hann hafði ekki kjark til þess að ganga til konungsins og heilsa honum. Eins var, þegar konungur gekk aftur til hallarinnar. Auðun ákvað að ganga til konungs þegar hann færi til aftansöngs, en þá voru sumir konungsmanna drukknir og allir voru í fínum klæðum, svo hann þorði ekki þá heldur. Og þegar þeir sneru aftur, stóð Auðun í skugganum og fékk sig ekki til að ganga fram. En konungurinn tók eftir

to him and asked to take his leave. The King looked at him for a while in surprise and asked what he wanted to do.

"I want to go south," Authun said, and he meant that he wanted to go to Rome as a pilgrim and save his soul, which was the dearest wish of every good Christian at that time.

"This is a good thought," the King said, and he gave him much silver to pay his way to Rome and back.

Authun set out on his walk south through Europe, which was a very long journey in those days, and dangerous it was too. At last he came to Rome and went to the big churches and to mass with the pope, where he received his blessing. He was a happy man when he turned his back on the Eternal City to begin the long journey through Italy and France and Germany towards Denmark. On the way he became sick, and was sick for a long time, and when he was able to walk on he was very weak, and all his money was spent, so he had to beg his way.

At last he came to Denmark, and to the King's town, at Eastertime, and walked up to the church where the King and his men came to hear mass. But now he was very thin and lean and weak, and his clothes were dirty and tattered and torn, and he did not have the courage to go to the King and greet him. It was the same thing when the King went into his great hall again. Authun decided to go to King Svein when he went to evening mass, but some of the King's men were drunk, and all had fine clothes, so he did not dare then either. When they went back, Authun was standing in the shadows and could not bring himself to step forward.

But the King noticed this man and thought that he wanted to see him, so he went out again and said that if there was a man there who wanted to speak to him he

þessum manni og fannst, að hann vildi hitta hann, svo hann sneri út aftur og sagði, að ef hér væri maður sem vildi tala við sig, þá gæti hann gert það nú. Þá kom Auðun fram og fleygði sér fyrir fætur konungi og þá þekkti konungur hann. Hann tók í hönd honum og reisti hann upp og leiddi hann með sér í höllina og inn að borði sínu. Menn hans fóru að hlæja og benda á Auðun, þeir voru ekki vanir að sjá skítuga betlara í sal konungsins, en konungur sagði þeim hver þessi maður væri og að þeir voru ekki vanir að sjá skítuga betlara í sal konungsins, en konungur sagði þeim hver þessi maður væri og að þeir mættu blygðast sín, þessi maður hefði tryggt sál sína betur en nokkur þeirra. Og hann lét gera Auðuni heitt bað og gaf honum góð föt og mat hann meir en áður.

Síðar um vorið tók konungur eftir, að Auðun var farinn að ókyrrast, og hann talaði við hann og bauðst til að veita honum háa stöðu, gifta honum auðuga konu og gera hann mikinn mann í Danmörku. En Auðun þakkaði honum og sagði, að hann vildi það ekki, hann vildi fara heim til Íslands. Konungi þótti það mjög undarleg ósk.

Þá sagði Auðun: Ég get ekki sest að sem mikill maður í Danmörku, þegar móðir mín gamla verður að betla á Íslandi. Ég skildi henni eftir nóg til að lifa af í þrjú ár, og nú eru þessi þrjú ár liðin, svo ég verð að hugsa til ferðar.

Það er vel sagt, sagði konungur, og þetta er það eina sem gerir mig fúsan til að gefa þér fararleyfi. Ég held að þú sért gæfumaður. En þú verður að bíða þar til skip fara til Noregs. Auðun þakkaði honum góðvild hans.

Nokkru síðar gekk konungur með mönnum sínum niður að höfninni þar sem kaupmenn voru að búa skip sín til siglinga til annarra landa, í Austurveg, þar sem

was free to do so now. Authun came forward and threw himself to the King's feet, and the King recognized him. He took his hand and raised him up and led him into the great hall and up to his table. The King's men started to laugh and point at Authun, for they were not used to seeing dirty beggars in the hall of the King. But the King told them who the man was, and that they should be ashamed — that this man had saved his soul better than any of them. He had a warm bath made for Authun, and gave him good clothes, and held him in higher esteem than before.

Later in the spring the King noticed that Authun had become restless, and he spoke to him and offered to give him a high office, marry him to a rich woman, and make him a great man in Denmark. Authun thanked him but said he did not want that; he wanted to go home to Iceland. The King found this a very strange wish.

Then Authun said: "I cannot stay as a great man in Denmark when my old mother must go and beg in Iceland. I left her enough to sustain herself for three years, and now the three years are gone, so I must think of leaving."

"That is well said," replied the King, "and this is the only thing that can make me gladly accept your leave. I think you are a man of luck. But you must stay here until ships can go to Norway." Authun thanked him for his kindness.

Some time later the King and his men walked down to the harbour where the merchants were preparing their ships for sailing to other countries — to the Eastway (what we now call Russia), to England, to Saxland (that is Germany), to Sweden and to Norway, as there was no war anymore between the countries. King Svein drew Authun's attention to a beautiful ship

nú er Rússland, til Englands, til Saxlands, það er þýskaland, til Svíþjóðar og Noregs, þar sem ekki var lengur stríð milli landanna. Sveinn konungur benti Auðuni á fagurt skip sem áhöfnin var að búa til siglingar, og var verið að bera vörur um borð. Konungur spurði hvernig honum litist á þetta skip. Auðuni leist vel á skipið og hann sagði konungi það.

Þá sagði konungur: Ég ætla að gefa þér þetta skip og launa þér þannig björninn. Auðun þakkaði honum hjartanlega.

Nokkrum dögum seinna, þegar skipin voru tilbúin, sagði konungur við Auðun, að hann gæti lagt úr höfn. En, sagði hann, ég hef heyrt að í landi þínu séu fáar góðar hafnir og margur sjómaðurinn láti þar skip sitt og jafnvel lífið. Ég ætla að gefa þér þessa þyngju með silfri, bjargir þú henni þótt þú brjótir skip þitt, þá áttu eitthvað til að sýna að þú hafir hitt Svein konung í Danmörku og fært honum dýra gjöf. En þú gætir misst þetta silfur og þá héldu allir að ég hefði ekki gefið þér neitt. Ég ætla því að gefa þér þennan armhring úr gulli, hann er jafn mikils virði og skipið, og þá áttu þó eitthvað til að staðfesta sögu þína. En eins vil ég biðja þig: Gefðu þennan hring ekki öðrum en þeim manni, sem þú metur mikils og sem hefur gert þér mikinn greiða.

Auðun þakkaði honum eins vel og hann kunni og þeir skildu vinir. Auðun sigldi síðan skipi sínu til Noregs og til borgar Haralds konungs og nú var hann ríkur maður í þessari borg þar sem hann hafði verið fátækur áður. Hann seldi sumt af vörum sínum, síðan fór hann til Haralds konungs sem þekkti hann strax.

Velkominn, sagði konungurinn, og sestu niður og drektu með okkur. Hann gerði það.

that was being prepared for sea by the crew, and merchant goods were being carried aboard. The King asked what he thought of this ship. Authun knew a good ship when he saw one, and he told the King so.

Then the King said: "I will give you this ship, and thus pay you for the bear." Authun thanked him heartily.

Some days later, when the ship was ready, the King told Authun that he could set out now.

"But," the King said, "I hear that your country has few good harbours and many a seaman loses his ship there, and even his life. I will give you this leather purse full of silver; if you can save it, although you break your ship, you will have something to show for having met King Svein of Denmark and giving him a precious gift. But you could lose everything! I will therefore give you this armring of gold — it is worth as much as the ship — and then you will always have something to verify your story. But one thing I will ask of you: Give this ring only to someone who you prize very highly, someone who has done you a great favour."

Authun thanked him as well as he could, and they parted as friends. Authun now took his ship to Norway, and to the town of King Harald, and now he was a rich man in this town where he had been poor before. He sold some of his goods, then he went to King Harald, who recognized him at once.

"You are welcome," said the King, "sit down and drink with us." Authun did so.

Then King Harald asked: "What did King Svein give you for the animal?"

"He accepted it, sire," said Authun.

"That I would have done too," said the King. "What else?"

"He gave me silver to go south."

Þá spurði Haraldur konungur: Hvað gaf Sveinn konungur þér fyrir dýrið?

Hann þáði það, herra, sagði Auðun.

Það hefði ég gert líka, sagði konungur. Hvað annað?

Hann gaf mér silfur til suðurgöngu.

Sveinn konungur gefur mörgum manni silfur til suðurgöngu, og hvað fleira?

Hann bauð mér að gera mig mikinn mann, sagði Auðun.

Það var vel sagt, og eitthvað fleira?

Hann gaf mér kaupskip með bestu verslunarvöru, sagði Auðun.

Það var vel gert, en ég hefði gefið þér það. Var eitthvað annað?

Já, hann gaf mér stóra þyngju með silfri, ef ég skyldi missa skip mitt.

Það sýnir að hann er mikill maður, sagði Haraldur konungur, og það hefði ég ekki gert. Mér hefði þótt nóg að gefa þér heilt skip. Þá er allt talið, eða er ekki svo?

Hann gaf mér líka þennan gullhring, ef ég missti allt annað og kæmist á land skipreika, og hann bauð mig að gefa hann aðeins þeim, sem væri mikilmenni og ég ætti mikið að þakka. Og þú ert sá maður, herra, því værir þú ekki mikill maður, hefðir þú tekið hvort tveggja, dýr mitt og líf mitt, en þú lést mig fara í friði þar sem öðrum leyfðist ekki að fara. Og Auðun gaf Haraldi konungi hringinn. Konungurinn varð glaður og þáði hringinn og gaf Auðuni góðar gjafir á móti.

Auðun sigldi það sama sumar til Íslands og fékk góða ferð. Móðir hans varð mjög glöð að sjá hann. Auðun var mikils metinn maður eftir þetta, hann kvæntist göðri konu og var gildur bóndi og frá honum er ætt komin.

Og þetta var sagan um Auðun vestfirski.

"King Svein gives silver to many a man to go south, and what else?"

"He offered to make me a great man," said Authun.

"That was well said, and something else?"

"He gave me a merchant-ship with all the best merchant-goods in it," said Authun.

"That was well done, but I would have given you that. Was there something else?"

"Yes, he gave me a big pouch of silver in case I should lose my ship."

"That shows he is a great man," said King Harald, "and I would not have done that. I would have thought it was enough to give you a whole ship. I suppose that was all?"

"He also gave me this golden armring in case I lost everything else and came ashore shipwrecked. He asked me only to give it away to someone who was a great man and who I had much to thank for. And you are this man, sire, because if you had not been a great man you would have taken both my animal and my life. But you let me go in peace where others were not allowed to go." And Authun gave the ring to King Harald. The King became very glad at that and accepted the ring and gave Authun good gifts in return.

Authun sailed that same summer to Iceland, and had a good voyage. His mother was very glad to see him, and Authun was held in high esteem from that time on. He married a good woman and became a good farmer, and there is known kin from him.

And that was the story of Authun of the Westfjords.

Hversu Við Fengum Skáldamjöö

Til eru margar sögur um jötna og menn til forna. Við Íslendingar höfum alltaf verið þekktir fyrir að vera þjöd skáldskapur og skrifta. Ég ætla nú að segja frá því hvernig skáldskapurinn kom í heiminn.

Fyrir óralöngu, inni í myrkri tímans, stóð stríð milli Ása og annarrar goþjópar, Vana. Líkt og í öðrum stríðum vann enginn í raun og friður var saminn. til þess að tryggja friðinn gengu öll vitur goð þessara tveggja þjóða að stóru ker og spýttu í það.

Þeir sameinuðu stryk sinn og úr hrákanum gerðu þeir mann. Nafn hans var Kvasir og hann var vitrastur í heimi, svo vitur að ekki var hægt að spyrja hann um neitt sem hann ekki gat svarað. Hann fór gangandi um veröldina til að kenna fólki það sem hann vissi, og þar sem hann vissi allt, gat hann sagt fólki allt. Og þá kem hann til tveggja dverga. Í veröldinni voru margin dvergar, þeir voru ekki allir góðir. Þessir tveir voru bræður og þeim var illa við góðin svo þeir tóku Kvasi og hjuggu af honum höfuðið og létu blóðið renna í tví ker og einn ketil. Síðan blönduðu þeir það miklu hunangi og bjuggu til drykk sem kallaðist skáldamjööur, og hver sem drekkur af honum verður annaðhvort skáld eða vísðómsmaour. Þegar goðin komu og spurðu hvað orðið hefði um Kvasi, sögðu dvergarnir að hann væri dáinn og hefði farist í eigin visku. Þar sem enginn var svo vitur, að hann gæti spurt hann um það sem hann vissi, gat hann ekki losnað við þekkingu sína og hún kæfði ahnn. Þao var vissulega mjög eðlilegur dauðdagi fyrir hann, sögðu þeir. Þessum dvergum var einnig illa við jötna, og þegar jötunn einn kom til hùsa þeirra eitt sinn, báðu þeir hann að koma með sér í bát þeira út að fiska. Og þegar þeir voru

How We Got The Mead of Poetry

There are many stories about giants and people in the old days. We in Iceland have always been known as a people of poetry and writing. Now I will tell you how poetry came into the world.

Long ago, in the darkness of time, there was war between the Ases and another godpeople, the Vanis. Like in other wars nobody won, really, and eventually they made peace. To secure the peace all the wise gods of those two nations walked to a big cask and spat into it. They joined their powers and out of the spit they created a man. His name was Kvasir, and he was the wisest in the world, so wise that you could not ask him anything he could not give an answer to.

He went walking around the world to teach people what he knew, and as he knew everything, he could tell people a great deal. And then he met two dwarves. There were many dwarves in the world; they were all wise and clever at making things, but they were not all good. These two were brothers and they hated the gods, so they took Kvasir and cut his head off, and let the blood run into two casks and one kettle. Then they mixed it with lots of honey and made a drink, called the Mead of Poetry, and everyone who drinks from it becomes either a poet or a man of great wisdom.

When the gods came asking what had become of Kvasir, the dwarves said that he was dead and had perished in his own wisdom. Because there was no one else as wise as he, Kvasir could not ask about the things he knew, he could not get rid of his knowledge, and so it had choked him. It was really a very natural death for him, they said.

komnir langt út, hvolfdi þeir bátum og þar sem jötuninn kunni ekki að synda, drukknaði hann. En þeir réttu bátinn við og björguðu sér. En bróðir jötunsins, Suttungur að nafni, hann reiddist og hann náði þeim og fór með þá langt frá landi í flæðisker svo þeir myndu drukkna, þegar flæðin kæmi. En þeir báðu fyrir lífi sínu og buðu honum skáldamjöldinn. Hann samþykki það og fór heim með mjöðinn. Eftir þetta er þessi drykkur nefndur annaðhvort Suttungamjöldur eða Skáldamjöldur, Suttungur bjó inni í stórum klettum í stóru fjalli, og hann lét dóttur sína, Gunnlöðu, gæta mjaðarins.

En Óðinn komst brátt að hvað gerst hafði í raun og veru, þar sem hann gat séð um allan heim úr sæti sínu. Hann vildi ná þessum drykk handa goðum og mönnum. Hann dulþjó sig sem verkamann og hann fór til bróður Suttungs sem hét Baugi og drap alla níu þræla hans. Baugi átti margt fé og nú hafði hann engan til að sjá um það, svo þegar Óðinn kom í dulargervi sínu og bauðst til að hjálpa honum, varð hann glaður og játaði því. Óðinn vann verk níu manna, og í staðinn bað hann Bauga að hjálpa sér að ná drykk af miði bróðurins. Baugi varð að gera það og þá kom Óðinn með stóran bor og sagði honum að bora gegnum klettana. Hann reyndi að veiða Óðin í gatinu, en það var auðvitað ekki hægt, og þegar hann var búinn að bora gatið í gegn, breytti Óðinn sér í snák og skaust í gegnum gatið. Hann kom til Gunnlaðar í líki fríðs ungs manns og svaf hjá henni þrjár nætur, og hún varð svo glöð að hún leyfði honum að drekka þrjá söpa af skáldamiðinum. Í fyrsta söpa drakk hann allt úr öðru kerinu, í öðrum söpa allt úr hinu kerinu og í þeim síðasta drakk hann hvern dropa úr katlinum, en þá var hann svo fullur að hann hefði ekki getað bætt við einum dropa þótt líf lægi við. Hann breytti sér nú í stóran örn og flaug af stað

These dwarfs hated giants too, so when a giant came to their house once, they asked him to come with them in their boat and fish. And when they were far out they rolled the boat over, and as the giant could not swim he was drowned. But the dwarves righted their boat and saved themselves. When he heard of this the giant's brother, whose name was Suttung, was very angry. He captured the dwarves and took them far out to a flood-tide skerry, so that they would be drowned when the high tide came. But they pleaded for their lives and offered him the Mead of Poetry. He agreed to this, and went home with the mead. After that, this drink was called either the Suttung-Mead or the Poetry-Mead. Suttung lived inside some big cliffs in a great mountain, and he made his daughter Gunnloth, the keeper of this precious mead.

The god Othin soon learned what had really happened, as he could see all over the world from his seat. He wanted to get to this drink for gods and men. He disguised himself as a working man and went to Suttung's brother, whose name was Baugi, and he killed all his nine slaves. Baugi had many sheep and now he had no one to tend them, so when Othin came in disguise and offered to help him, he was glad, and said yes. Othin did the work of nine, and he asked Baugi to help him get a drink of his brother's mead. Baugi had to agree. Then Othin brought a big drill and told him to drill through the cliffs. Baugi tried to trap Othin in the hole, but that was impossible of course. Once he had drilled the hole through, Othin turned into a snake and crawled quickly through the hole. He appeared to Gunnloth as a handsome young man and slept with her three nights. She was so glad that she allowed him to take three sips from the Mead of Poetry. In the first sip he drank everything from one cask, in the second drink

heimleiðis. En nú var Suttungur búinn að komast að þessu öllu og hann breytti sér í enn stærri örn og flýtti sér á eftir hinum og þar sem Óðinn var þungur af dryknum, dró Suttungur hratt á hann. Nú kom Óðinn upp að Ásgarði og Suttungur var að ná honum, en goðin sau þetta og skildu hvað var að gerast og þau báru út alla kofpa og kurnur og ker og trog sem þau áttu og röðuðu þeim innan veggja Ásgarðs. Og þegar Óðinn kom yfir garðana, gat hann ekki haldið í sér lengur svo hann kastaði upp öllum miðinum úr maganum og goðin náðu honum í ílát sín. En þar sem hann var mjög aðþrengdur, fór hluti mjaðarins út um afturendann og dreifðist um heiminn. Síðan gætir Óðinn mjaðarins og aðeins þeir sem hann gefur af honum verða skáld. En þeir menn sem ná dropum af því sem fór út hina leiðina, þeir verða það sem við nefnum skáldfífl. Þeir halda að þeir séu skáld en þeir gera sig aðeins að fífl.

Þannig kom skáldskapurinn í heiminn.

he took all from the other cask, and in the last one he drank every drop from the kettle. He was so full that he could not have taken one tiny drop more to save his life. He then turned into a big eagle and flew away homewards.

But now Suttung learned of all this, and changed into an even bigger eagle and hastened after Othin. Because Othin was heavy from drinking all the mead, Suttung gained on him rapidly. As Othin came up to Asgarth, the home of the gods, Suttung was closing on him. Below, the gods saw what was happening, and they carried out every pot and pan and cask they had, and spread them out inside the walls of Asgarth. When Othin came over the walls he could not hold himself any longer, and he threw up all the drink in his stomach, and the gods caught the mead in what they had laid out. But as he was very hard pressed, a part of it came out of his other end and spread over the world.

Since then Othin has been the keeper of the mead, and only the ones he gives the drink to become poets. But people who get drops of what went out the other way become what we call fool-poets; they think they are poets but they only make fools of themselves.

That is how poetry came into the world.

Sagan Um Ólaf Munn Og Hallgerði Skessu

Þetta er gömul íslensk þjóðsaga, ein margra um tröll sem áttu heima í fjöllum og dóu loks út vegna erfiðrar lífsbaráttu, af ofnæmi fyrir sólinni og ótímabærum dauða karlkynsins.

Þegar ferðast er upp úr byggðum Suðurlands eftir einni gömlu leiðinni yfir hálendið til Norðurlands, meðfram lengstu á Íslands, er farið milli tveggja stórra fjalla nokkru eftir að kvaddir eru efstu bæir. Þar er það sem opnast miklir eyðisandar og hraun og fljót og fjöll á leiðinni norður. Fjöllin heita Bláfell til vinstri og Búrfell til hægri.

Fyrir löngu áttu tvær tröllkonur heima þar, hvor í sínu fjalli. Eitt margra orða yfir tröllkonur á íslensku er skess. Einu sinni var maður að nafni Gissur frá Lækjarbotnum sem ferðaðist riðandi að norðan og suður, ferðalag sem tók daga. Þegar hann kom á milli fjallanna tveggja, heyrði hann allt í einu gjallandi rödd koma úr Búrfelli í austri, hún kallaði yfir dalinn: Systir, ljáðu mér þott! Og önnur rödd svaraði úr Bláfelli: Hvað viltu með hann? Og fyrri röddin aftur: Sjóða mann, sjóða í honum mann! Og sú í Bláfelli spurði: Hver er hann? Og sú í Búrfelli grenjaði til baka og nú var röddin nær og másandi: Gissur á Botnum, Gissur á Lækjarbotnum!

Og þegar Gissur leit upp í fjallið, sá hann stóra skessu koma hlaupandi ofan grýtta hlíðina ðátt til sín. Hann sló í hest sinn og hann hljóp eins og hann komst, og þegar hann leit aftur, sá hann að hún dró stöðugt á hann. Þau þeystust niður dalinn og hann stefndi á fyrsta bæinn þar sem var kirkja, því ef eitthvað er það sem tröllin hata, er það hljómur kirkjuklukknanna. Og þegar

The Story of Olaf the Mouth and Hallgerth the Skessa

This is an old Icelandic folkstory, one of many about the giants who lived in the mountains and became extinct because of hardship, aversion to the sun, and untimely death of the males.

When you travel from the inhabited regions of the South, by one of the old routes over the highlands to the North, along the banks of the longest river in Iceland, you go between two big mountains some time after you have left the last farms. That is where the big deserts of sand and lavafields and rivers and mountains open up on the way north. The mountains are called Blue Mountain on the left and Cache Mountain on the right. For a long time there lived two giant sisters there, each in her mountain. One of many names for a giant woman in Icelandic is "skessa".

Once there was a man, with the name Gissur from Brookbottoms, who travelled on horse from the north to the south, a journey that took many days. When he came between the two mountains, he suddenly heard a ringing voice coming from Cache Mountain in the east, calling over the valley: "Sister, lend me a pot!" And another voice answered from Blue Mountain: "What do you want it for?" And the first voice again: "Cook a man, cook a man in it!" And the one in the Blue Mountain asked: "Who is that?" And the one in Cache Mountain yelled back (the voice was nearer now, and panting): "Gissur in Bottoms, Gissur in Brookbottoms!"

And when Gissur looked up to the mountain, he saw a big skessa running down the stony mountainside towards him. He kicked his horse and it went as fast as it could run, and when he looked back, he saw that she

hann náði kirkjunni, var skessan á hælum hans og blés eins og gjósandi hver, Hann stökk af baki og hljóp inn í kirkjuna og hringdi klukkunni af öllum mætti. Skessan snarstansaði við lágan steingarðinn í kringum litla kirkjugarðinn, sparkaði reiðilega í hann með hælum og braut skarð úr honum og sagði: Stattu aldrei, argur! Síðan trylltist hún og hljóp beint í austur, yfir hæðir og gegnum ána miklu og hvarf í fjöllum þar. Viku seinna voru nokkrir menn að leita kinda í þessum fjöllum og fundu hana dauða í djúpu gili, þar sem hún hafði dottið niður og hálsbrotið sig.

Systir hennar bjó áfram í Bláfelli en þar sem hún var friðsamari en systir hennar, skip ti fólk sér lítið af henni. Hún var kölluð Hallgerður. Mörgum árum seinna gerðist það, að menn í sveit einni á Norðurlandi rugluðust í tímanum, og þar sem, menn höfðu hvorki sjónvarp né útvarp né síma né blöð á þessum tíma, urðu þeir sjálfir að reikna út mánuði og vikur. Þetta var síðla hausts og þeir höfðu miklar áhyggjur af því að vita ekki um jóladag og fæðingu frelsara síns.

Þeir ákváðu að senda mann að nafni Ólafur Muður suður til biskupsins í Skálholti til þess að fá nýtt tímatal. Ólafur fékk sér tvo hesta og nesti til ferðarinnar og lagði af stað.

Eftir langa ferð yfir eyðisanda og hranfláka milli jöklanna og fljótanna miklu, varð hann þreyttur og einmana og hann fór að kveða gamlan söng ferðamanna yfir sandana, við syngjum hann stundum enn í dag:

*Yfir kaldan eyðisandeinn
um nótt ég sveima.
Nú er horfið Norðurland,
nú á ég hvergi heima.*

was gaining on him steadily. They raced down the valley and he aimed for the first farm where there was a church — for if there is something giants hate, it is the sound of the churchbells.

When he reached the church, the skessa was right behind him, panting like a blowing hot spring. He jumped off his horse and ran into the church and rang the bell with all his might. The skessa stopped short at the low stonewall around the little churchyard, kicked it angrily with her heel, braking a piece from it, and said: "Stand you never, damn you!" Then she went crazy and ran away straight east, over the hills and through the great river, and disappeared in the mountains there. A week later some men were looking for sheep in these mountains and they found her dead in a deep gorge, where she had fallen down and broken her neck.

Her sister stayed on in Blue Mountain, but as she was more peaceful than her sister and people did not heed her so much. She was called Hallgerth. Many years later, it so happened that the people in a district in the north lost track of time. Because they had no television or radio or telephone or newspapers in those days, they themselves had to make out the months and the weeks. It was late in the Autumn and they were very much concerned for not knowing the day of Christmas and the birth of their Saviour. So they decided to send a man, named Olaf the Mouth, south to the Bishop in Skálholt to get a new calendar. Olaf took two horses and food for the journey and set out. After a long journey through the deserts and the lava fields between the glaciers and the big rivers, he became tired and lonesome, and started to sing the old song of the desert traveller, a song we sometimes sing still:

Svo kom hann að lokum að Bláfelli, þar sem hann sá ofan til Suðurlandsins. Hann reið hægt hægt meðfram hlíðinni, þegar hann heyrði eitthvað uppi í fjallinu og hann sá stóra skessu sitjandi á kletti hátt uppi í hlíð. Hann stansaði og leit á hana og hún horfði illilega til baka og síðan sagði hún:

*Ólafur Muður,
ætlaðu suður?
Ræð ég þér það, rangkjaftur,
að þú snúir heim aftur.
Snýttu þér snúinraftur
og snautaðu heim aftur.*

En hann hneigði sig fyrir henni á hestinum og sagði:

*Sitjið þér heilar á hófi,
Hallgerður á Bláfelli.*

Þá breiddist bros yfir stórt andlit skessunnar og alveg út að eyrum og hún sagði með sinni mýkstu rödd:

*Fáir kvöddu mig svo forðum,
og farðu vel ljúfurinn ljúfi!*

Þau töluðu saman um tíma og hann sagði henni af ferðum sínum og hún bað hann að koma við þegar hann riði aftur norður.

Hann reið síðan áfram til Skálholts og hitti biskupinn og fékk nýtt tímatal og hvíldist þar í nokkra daga. Þá lagði hann upp í langa ferð sína aftur, og þegar hann kom að Bláfelli, stansaði hann þar og Hallgerður kom að heilsa honum. Hún gaf honum gúðan mat, lax

*Over the desert's endless sand
into the lonely night I roam.
I no longer see my Northern land,
now I've forever lost my home.*

At last he came to Blue Mountain, where he could see down to the southlands. He was riding slowly along the mountain slopes when he heard something up in the mountain. He looked up and saw a big skessa sitting on a cliff high above. He stopped and gazed at her, and she looked grimly back and said:

*Olaf the Mouth,
are you going south?
I advise you, uglyhead,
that you go north and stay in bed.
Blow your nose, you twisted worm,
and crawl back where you're coming from.*

But he bowed to her sitting on his horse and said:

*May you lead a happy life, Hallgerth in the Blue
Mountain.*

Then the skessa smiled all over her face, and out to the ears, and she said with her softest voice:

*Few greeted me so well before; and fare you well, my
dearest dear!*

They talked for a while and he told her of his journey, and she asked him to come by when he rode back north.

He then rode on to Skálholt, saw the Bishop, got a new calendar, and rested there for a few days. Then he started on his long journey home. When he came to Blue Mountain, he stopped there, and Hallgerth came to greet him. She gave him good food: salmon, and

og kjöt af gæsum og hreindýrun og kindum, og þegar þau kvöddust, rétti hún honum tímatal tröllanna, sem var allt öðruvísi en hið kristna. Og hún sagði við hann:

*Eitt get ég sagt þér, sagði hún.
Ef þessi Jesús Maríuson hefði gert jafn
mikið fyrir okkur tröllin og þið segið að
hann fafi gert fyrir ykkur mennina,
myndum við ekki gleyma fæðingardegnum hans.*

Og þau kvöddust sem góðir vinir og hann hélt áfram og kom heim og sagði söguna af skessunni góðu, Hallgerði í Bláfelli.

meat from geese and reindeer and sheep. When she said farewell to him, she handed him the calendar of the giants, which was quite otherwise to the Christian one, and she said to him:

I can tell you one thing, she said. If this Jesus, Mary's son, had done as much for us, the giants, as you say he did for you humans, we would not forget his birthday.

And they said goodbye to each other as good friends. Olaf went on home and told the story of the good skessa: Hallgerth of the Blue Mountain.

Hversu Til Urdu Líf Og Goð Og Veröld Og Menn Og Tréd Mikla

Á tíma þjóðveldis á Íslandi, áður en við ákváðum á Alþingi að verða kristnir vegna þess að sú trú var ný og sterk og mörgum þótti óráðlegt að berjast gegn þessu afli að sunnan, trúðum við á marga guði og lifandi verur í steinum og trjám og fjöllum og tjörnum og ám og vötnum, og náttúru sem var lifandi. Við vorum það sem þeir kristnu kölluðu heiðingja. Forn trúarbrögð okkar voru nefnd Ásatrú. Og einhvers staðar langt inni í myrkri upphafs tímans, svo langt að baki, að fólk átti erfitt með að muna, var hin tímalausa athöfn sköpunarinnar. Þeir einu sem gátu sagt okkur frá henni voru fjölfróðar konur. Og í einu hinna fornu heiðnu kvæðam rituðu á kálfskinn í litla bók á 13. öld, talar völva, sem séð getur aftur í fortíðina, til upphafs tímans, og inn í framtíðina, til endimarka tímans, og hún segir okkur frá sköpuninni og lífi jötna og goða og manna, allt fram til grimmra lokanna í skelfilegu stríði, þar sem Eldjöttnar brenna jörðina og hún sekkur í sæ, og síðan hversu hún ris á ný úr hafinu græn og hrein og fögur og nýtt líf hefst með hreinum goðum og nýjum mönnum, sem ekki hafa saurgast gulli og morðum.

Fyrir upphaf tímans var ekkert. Þá var aðeins stórt hol, Ginnungagap. Í þessu gapi voru aðeins norður og suður, það var það eina sem var. Og í norðri var nístingskalt, og vegna kuldans tók frost að myndast og ís, en í suðri var heitt og hitabylgjur runnu úr suðrinu til norðurs, og í miðju gapinu mættust þeir, ísinn og hitinn. Og þar sem þeir mættust, fór ís frostsins að bráðna fyrir bylgju hitans, og hann draup.

Drop vatnsins og afl hitans skapaði líf og þar

How Life and The Gods and The World and The Humans and The Big Tree Came to Be

In the times of the old republic in Iceland, before we decided at the Althing, the Parliament of all the people, to become Christian, because the belief was new and strong and many thought it unwise to fight against the power from the south, we believed in many gods and living beings and stones and trees and mountains and lakes and rivers and waters, and a nature that was alive. We were what the Christians called heathens. Our old religion was called the Asa-belief. And somewhere far back in the darkness of the beginning of time, so far back that people had trouble remembering, was the timeless act of creation. The only ones who could tell us about this were the wise women. And in one of the old heathen poems, written down on calfskin in a little book in the 13th century, a Völva, a wise woman who could see into the past, to the beginning of time, and into the future, to the end of time, tells us about creation and the lives of giants and gods and men, all the way to the bitter end in a terrible war, where earth is burned by the fire giants and sinks into the ocean, and then how she rises again from the sea, green and pure and beautiful, and how new life starts with clean gods and a new people who had not soiled themselves with gold and killing.

Before the beginning of time there was nothing. There was one big hole, the Great Gap. The only things in the Gap were the North and the South, those were the only things that were. And in the North it was freezing cold, and because of the cold, frost and ice

myndaðist líkami jötuns. Hann hét Ýmir og hann var svo hraustur og sterkur, að hann varð frjósamur. Hann var risavera. Hann féll í svefn og meðan hann svaf svitnaði hann, og undan vinstri hendi hans uxu kona og maður og annar fótur hans gat börn við hinum fætinum. Þannig varð til kyn jötna, en þessir jötnar voru ekki góðir, þetta voru hrímpursar, sem stöðugt herja á goð og menn og veröld þeirra.

Og af bráðnun fissins og bylgjum hitans spratt síðan kýr, mikil kýr nefnd Aðhumla, og úr fjórum spenum hennar runnu fjórar mjólkár, og Ýmir drakk úr ánum. Kýrin næðist á því að sleikja vott saltið af steinunum þar í miðju Ginnungagaps og þá bar undarlegt við: Mannsform tók að vaxa úr berum steininum. Að vísu voru hvorki dagar né nætur enn í heiminum, en fyrsta daginn sem hún sleikti óx hár úr steininum. Og á öðrum degi kom höfuð upp úr steininum og það litaðist um, það var höfuð jötuns. Og þriðja daginn sleikti kýrin steininn og heill jötunn var fæddur. Hann drakk af mjólkám Auhumlu. Nafn hans var Búri og hann var ekki hrímpurs, og hann fékk konu af jötnakyni og þau eignuðust son að nafni Borr. Borr fékk sér einnig konu af jötnakyni og þau áttu þrjá syni er hétu: Óðinn, Vili og Vé. Og bræðurnir þrír urðu skaparar þess heims sem við þekkjum og fyrstu goð veraldarinnar. Óðinn var leiðtogi goða og manna og guð visku og skáldskapar.

En Ginnungagap var enn og hvorki land né sjór né himinn, svo bræðurnir þrír tóku fyrsta jötuninn mikla, Ými, og þeir drápu hann og blóð hans rann og flóðið varð svo mikið að flestir jötnar drukknuðu. Bræðurnir tóku líkama Ýmis og þeir skutu honum inn í mitt Ginnungagap og þeir gerðu jörðina úr holdi hans,

started to build. But in the South it was hot, and the heat waves rolled from the South to the North. In the middle of the Gap, they met, the frost and the heat. And where they met, the iceforest started to melt before the heatwave, and it dripped. The dripping of water and the power of heat built life, and there was formed the body of a giant. His name was Ymir, and he was so healthy and strong that he became fertile. He was a Giant Being. He fell asleep and while sleeping he sweated. From his left arm pit there grew a woman and a man, and his one leg begot children with the other leg. That is how the kin of the giants came to be; but they were not good giants — they were the frostgiants who fight gods and men and their world all the time.

And then from the melting of the ice and the waves of the heat was formed a cow, a big cow called Audhumla, and from her four teats there ran four milk rivers, and Ymir drank of the rivers. The cow fed by licking the wet salt from the stones in the middle of the Gap. Then a strange thing occurred: a man's form began to rise out of the barren stone. Although there were no days or nights in the world yet, during Audhumla's first day of licking, hair grew out of the stone. And the second day a head came out of the stone, and it looked around — it was a giant's head. On the third day the cow licked the stone and a whole giant was born, and he drank from the milk rivers of Audhumla. His name was Buri, and he was not a frostgiant. He had a woman from the giants and they had a son with the name of Borr. Borr also had a woman of giant kin, and they had three sons: Othin, in English called Wotan, and Vili and Ve.

The three brothers became the creators of the world as we know it, and the first gods of the world. Othin

beinin urðu fjöll og klettur og þeir gerðu steina úr tönnum hans og beinum sem brotin voru. Blóð hans féll um öll lönd og varð öll vötn á jörðinni og undir himninum og hafið mikla, sem er hættulegt yfirferðar, þótt Íslendingar sigldu yfir það, til Íslands og til Grænlands og til landanna sem þeir kölluðu Vinland og nú eru kölluð Kanada og Nýfundnaland. Þá tóku bræðurnir kúpu hans og þeir gerðu himininn úr henni. Til þess að halda henni uppi fengu þeir fjóra dvergga sem héldu uppi hornunum fjórum, þeir hétu Austri, Vestri, Norðri og Suðri. Og bræðurnir tóku alla neistana sem komu fljúgandi úr eldi suðursins og köstuðu þeim upp á himininn til að lýsa upp jörðina. Goðin leyfðu jötnunum að búa við hafið, nema hrímpursum, sem bjugga langt í norðri. Síðan tóku þeir brár Ýmis og þeir gerðu garða um miðlendið og nefndu það Miðgarð. Þeir tóku heila Ýmis og fleygðu honum upp í loftið og bjuggu tilk skyin á himninum.

Einn dag voru bræðurnir þrír að ganga með strönd sjávarins og þeir fundu tvö rekatré á ströndinni. Þeir tóku tré þessi og litu á þau og þeir gerðu menn. Hver þeirra gaf þar nokkuð til, önd og líf, visku og hreyfingu, útlit og mál og heyrn og sjón, og þeir gáfu þeim klæði og nöfn. Og þeir nefndu manninn Ask og konuna Emblu. Og þannig varð mannkyn til. Og þeir gáfu þeim land innan við garðana, þar sem heitir Miðgarður, og goðin byggðu sér eigin stað með gördum í kring og kölluðu Ásgarð, heim Ása.

Sum goð og menn tengdust jötnum og eignuðust börn, og eitt þessara barna var kona að nafni Nótt, hún var mjög dökk eins og jötnarnir. Hún átti þrjá menn og með einum þeirra dóttur sem hét Jörð. Seinasti maður

was the leader of the gods and of men, and the god of wisdom and poetry.

But there was still the great Gap, with no land or sea or sky. So the three brothers took the first great giant, Ymir, and killed him. His blood ran, and the flood was so big that most of the giants were drowned. The brothers took the body of Ymir and threw it into the middle of the Gap. They created the earth from his flesh, his bones became mountains and cliffs, and they made stones from his teeth and broken bones.

Ymir's blood fell around all the lands, and made all the waters on earth and under the sky, and the big ocean, which is dangerous to cross, although the Icelanders did sail over it, to Iceland and to Greenland and to the lands they called Vinland, now called Canada and New-Foundland.

Then the brothers took his skull and they made the sky out of it. To keep it up they commanded four dwarves to hold up the four corners; their names were East, West, North and South. And the brothers took all the sparks that flew up from the fire in the South and threw them up into the sky to light up the Earth. The gods allowed the giants to live by the sea, except the frostgiants, who lived far up North. Then they took the brows of Ymir and they made walls around the middle and called the area Mithgarth. They took Ymir's brain and threw it up into the air and made clouds in the sky.

One day the three brothers were walking along the shore of the ocean and they found two driftwood trees on the shore. They took these trees and looked at them and they made humans. Everyone of them gave something, breath and life, wisdom and movement, outlook and speech, and hearing and seeing. Then they gave them clothes and names. And they called the man

hennar var af goðakyni og hét Dellingur, hann var hvítur og bjartur sem kyn hans var og með honum átti hún son sem hét Dagur, hann var ljós og friður sem faðir hans. Óðinn ræddi við Nótt og son hennar Dag og fékk þeim tvo hesta og tvo vagna og sendi þau upp þar sem þau aka um himininn, Nótt á undan í vagni sínum með svörtum hesti á nóttunni og síðan kemur Dagur sonur hennar og ekur hvítum hesti sínum yfir daginn. Síðan fundu goðin systkin tvö sem hétu Sól og Máni og sendu þau upp á himininn að aka vögnum sólar og mána. Við sjáum að Sól og Máni stansa aldrei, þau aka áfram stöðugt, því þau eru hrædd við tvo úlfa, sem hlaupa eftir þeim, annar eftir Sólu og hinn eftir Mána, Og við lok tímans gleyða úlfarnir þau í orustunni ógurlegu við Ragnarök, endalok goða og veraldar.

Og í moðjum heimi vex mikið tré, Askur Yggdrasil. Hann er mestur af öllum trjám og bestur um veröld alla og greinar hans breiðast út yfir alla jörð. Hann hefur þrjár miklar rætur og þær teygjast víða. Ein rótin er hjá jötnum, ein í þokuheimum og ein er með goðum. Og við hverja rót er brunnur. Mestur og bestur er Mímisbrunnur, hjá jötnum. Hans gætir jötunninn Mímir og hann er fullur af allri þekkingu og visku veraldar. Mímir er mjög vitur vegna þess að hann drekkur af brunnum á hverjum degi. Óðinn kom til hans og bað um einn sofa, því hann er stöðugt að leita sér visku til þess að geta bjargað goðum og mönnum frá Ragnarökum. En Mímir vildi ekki veita honum drykk fyrr en hann gaf honum annað auga sitt, og auga Óðins liggur enn á botni brunnsins og horfir up. Síðan er Óðinn eineygður.

Brunnur goðanna er mjög heilagur og hann er þar

Ash and the woman Embla. And that is how mankind came to be. And they gave them the lands inside the walls called Mithgarth, and the Gods built their own place with walls around and called it Asgarth, the Home of the Ases.

Some gods and men married some giants and had children, and one of those children was a woman named Night. She was very dark like the giants. She had three men, and with one of them she had a daughter named Earth. Her last man was of the gods and was called Dellingur. He was white and fair like his kin, and with him she had a son with the name of Day; he was fair and beautiful like his father. Othin spoke to Night and her son Day and gave them two horses and two carts, and sent them up high to drive through the sky. Night comes first in her cart with a black horse, followed by her son Day, driving his cart with a white horse.

Then the Gods found a brother and a sister with the names Sun and Moon, and they sent them up into the sky to drive the wagons of the sun and the moon. We can see that Sun and Moon never stop, they drive on without ceasing, because they are afraid of two wolves that run after them, one after Sun and the other after Moon. And at the end of time the wolves swallow them in the fierce battle of Ragnarok, the end of the gods and the world.

In the middle of the world there grows a very big tree, the Ash Yggdrasil. He is the biggest of all trees, and the best throughout the world, and his branches spread over all the earth. He has three great roots and they stretch far. One root is with the giants, one is in fogworld, and one is with the gods. And by each root there is a well. The biggest and the best one is the

sem brú goðanna frá jörðu endar, hún nefnist Bifröst en við köllum hana regnboga, og þau ríða hana á hverjum degi. Óðinn á besta hrossið, Sleipni, hestinn með átta fætur. Þar sem þú sérð rautt í Bifröst, það er eldur sem heldur jötnunum frá. Þar er sá staður sem goðin koma saman til dóma. Við þennan brunn stendur mjög fagurt hús og úr því koma þrjár fagar konur af jötnakyni. Þær eru fjölvittrar og skapanornir. Ein er Urður, hennar er fortíðin, Verðandi, hún ræður nútið, og Skuld, hún ræður framtíð. Þær ráða örlögum manna. Og á hverjum degi taka þær heilagan hvítan aurinn og þær ausa honum yfir askinn og halda honum lifandi. Brunnurinn er svo heilagur, að allt sem fer í vatn hans verður hvítt sem inni í eggi. Einn fugl er fæddur í þessum brunni, svanurinn.

Goðin eru mörg, en tólf goð eru voldugust. Óðinn er mikill guð skáldskapar og visku en einnig guð launráða og ráðagerða. Þór, sonur hans, er mjög sterkur með hamar sinn og hann ver goð og menn gegn jötnum, hann tryggir einnig regn og er góður bændum og sæförum. Baldur er einnig sonur Óðins, hann er guð gæsku og fegurðar. Freyr og Freyja systir hans eru goð ástar og frjósemi, Freyja ekur vagni sem tveir miklir kettir draga. Heimdallur er vöður goðanna við brúna Bifröst, hann er sonur níu systra sem allar fæddu hann. Og mörg eru önnur meiri og minni goð.

Einn goðanna er Loki. Hann er mikill bragðarefur og vinnur mörg góð verk og hjálpar goðum, en hann gerir einnig margt illt, og þegar Baldur er drepinn með svikum hans og fer til ríkis dauðra, verður heimurinn meir og meir illur og að lokum verða goð og menn að heyja lokaorustuna gegn jötnum, og þá slöngva

Mimirwell, with the giants. It is guarded by the giant Mimir, and is filled with all the knowledge and wisdom of the world. Mimir is very wise because every day he takes a sip from the well. Othin came to him and asked for one drink, seeking the wisdom to save the gods and men from Ragnarok. But Mimir would not grant him a drink until he gave him one eye. So Othin's eye is still lying at the bottom of the well looking up. Since then Othin is one-eyed.

The well of the gods is very holy and it is where the bridge of the gods from earth ends. It is called Bifrost, but we call it rainbow, and they ride over it every day. Othin has the best horse, Sleipnir, the horse with eight legs. Where you can see red in Bifrost, that is fire to keep the giants away. That is the place where the gods assemble to judge. At this well there stands a very beautiful house, and from it came three beautiful women of giant kin. They are wise women and Witches of Fate. One is Urthur, Who Was, and she is for the past. Verthandi, Being, is for what is now, and Skuld, Debt, is for the future. They decide the fate of men. And every day they take the holy white mud and throw it up at the Ash to keep him alive. The well is so holy, that everything that comes into its water becomes as white as the inside of an egg. One bird is born in this well, the swan.

There are many gods, but twelve gods are the most powerful. Othin is the great god of poetry and wisdom, but also of intrigue and schemes. Thor, his son, is very strong with his hammer, and he defends gods and men against the giants; he also gives rain and is good to farmers and seafarers. Baldur is also Othin's son, god of goodness and beauty. Freyr and his sister, Freyja, are gods of love and fertility; Freyja drives a wagon that is

eldjötnar eldi yfir jörðina og allt ferst í logunum og brennandi jörðin sekkur í öldurnar. En síðan rís hún að nýju úr sænum og góð góð með Baldur að leiðtoga snúa aftur frá dauða og þau hefja allt að nýju og reisa nýtt fólk til að byggja nýtt líf á þessari grænu jörð undir bláum himni.

drawn by two great cats. Heimdall is the guardian of the bridge, Bifrost; he is the son of nine sisters who all gave birth to him. And there are many other greater and lesser gods.

One of the gods is Loki. He is a great trickster and can do good things and help the gods, but he also does many evil things. When Baldur is killed by his deceit and goes to the Realm of Death, the world becomes more and more evil, and at the end time, gods and men have to fight the last battle against the giants. Then the firegiants throw fire over the earth and everything perishes in the flames, and the burning earth sinks into the waves.

But then it rises again from the waters, and the good gods, with Baldur as the leader, return from Death and start anew, raising new people to build a new life on this green Earth under the blue Sky.

Galdramennirnir í Vestmannaeyjum

Þegar svartidauði geissaði yfir Ísland tóku átján galdramenn sig saman og gjörðu félag með sér. Þeir fóru út í Vestmannaeyjar og ætluðu þar að verja sig dauðanum meðan þess yrði auðið.

Þegar þeir sáu að sóttinni var farið að létta af landinu vildu þeir vita hvort nokkur maður mundi lifa. Þeir tóku sig saman um að senda einn þeirra á land. Tóku þeir þann til þess sem hvorki var mestur né minnstur í íþrott þeirra. Hann fluttu þeir í land og sögðu að ef hann yrði ei kominn aftur fyrir jól mundu þeir senda honum sendingu sem dræapi hann. Þetta var snemma á jólaföstunni. Maðurinn fór og gekk lengi og kom við. En hvergi sá hann mann; bæirnir stóðu opnir og önduð lík lágu á víð og dreif í þeim. Loksins kom hann að einum bæ lokuðum. Hann furðði sig á því og nú vaknaði hiá honum von um að hann mundi finna mann. Hann barði að dyrum og þar kom út ungleg stúlka og fríð. Hann heilsaði henni, en hún hljóp um háls honum og grét af gleði yfir því að sjá mann; því hún sagðist hafa hugsað að enginn lifði eftir nema ein hún bað hann að vera hjá sér og hann játaði því. Fóru þau nú inn og töluðu margt samam. Hún spurði hann hvaðan kæmi og hvað hann væri að fara. Hann sagði henni það og það með að hann yrði að koma aftur fyrir jólin. Hún bað hann samt að vera hjá sér sem lengst. Aumkvaðist hann svo yfir hana að hann hét henni því. Sagði hún honum að þar nærri væri

The Wizards of Vestmannaeyjar

When the Black Death swept Iceland, it is said that eighteen wizards formed a partnership and made a pact together. They went out to the Vestmanna Isles and proposed to stay there, out of harm's way for as long as possible.

When, by their arts, they learned that the plague was in retreat, they were curious to discover whether any were left alive on the mainland. To this end they chose one of their number, who was neither greatest nor least among them in magic, and sent him to the mainland. But first they warned him that if he did not return by Christmas they would conjure an emissary and send it after him, to kill him. This was early in Advent.

The wizards' man now set off on his travels, walked far, and went to many places; but nowhere did he come across a living soul. The doors of the farmhouses stood wide open and dead bodies lay on every side.

At last, however, he came to a farm where the door was shut. He wondered at this, and the hope of finding a fellow man alive awakened in him.

He knocked at the door and it was opened by a girl, both young and beautiful. He gave her a greeting and she flung her arms about his neck and wept tears of joy to see him, for, she said, she had thought herself the only human left alive. She asked him to stay there with her, and this he agreed to do. Then they went inside and talked a great deal. She asked him whence he came, and whither he was going. He told her, and said also that he must return

enginn maður á lífi því hún sagðist hafa farið vikuleið frá sér á alla vegu og engan mann fundið.

Nú leið fram undir jólin og Eyjamaðurinn vildi fara. Stúlkan bað hann að vera og sagði að félagar hans mundu ekki vera svo grimmir að láta hann gjalda þess þó hann dveldi hjá sér, einstæðingnum. Lét hann svo til leiðst og nú var kominn aðfaradagur jóla. Þá ætlar hann að fara hvað sem hún segi. Hún sór þá að nú duga ei bænir lengur og segir: "Heldurðu að þú komist út í eyjar í kveld? Eða þykir þér ekki eins gott að deyja hérna hjá mér og deyja einhverstaðar á leiðinni?" Hann sá að tíminn var nú orðinn of naumur og ásetti sér nú að vera kyrr og biða dauða sins.

Leið nú af nóttin og var hann mjög dauður, en stúlkan var hin kátasta og spurði hvort hann sæi hvað Eyjabúum liði. Hann sagði að nú væru þeir búnir að senda sedinguna í land og mundi hún koma ídag. Stúlkan settist nú hjá honum á rúmið sitt, en hann lagðist upp í fyrir ofan hana. Hann sagði að nú væri sig farið að syfja og væri það aðsókn. Síðan sofnaði hann. Stúlkan sat á rúmstokknum og var einatt að smávakja hann og láta hann segja sér hvar sendingain væri. En því nær sem hún kom því fastara svaf hann, og seinast þegar hann sagði að sendingin væri komin í landareignina sofnaði hann svo hún gat ei vakið hann oftar, enda leið þá ekki á löngu áður hún sá gufu mórauðu koma inn í bæinn.

Gufa þessi leið hægt og hægt inn að henni og

to the Vestmanna Isles by Christmas. She begged him nevertheless to stay with her as long as possible. He so pitied her that he promised he would. She told him that there was none left alive, for she had travelled a week's journey in every direction, and found no one. Christmas drew near, and the Vestmanna Islander wanted to leave, but the girl still begged him to stay and said that his comrades could not be so hard-hearted as to punish him for kindness to a lonely person like herself. And he allowed himself to be persuaded.

When Christmas Eve came he intended to leave, whatever the girl might say. She saw that no prayers would avail her and said, "Do you suppose you will be able to reach the islands tonight? Would you choose rather to die somewhere on the way than here with me?"

The man saw that the time was indeed too short and therefore resolved to stay and await death where he was.

The night went by, and he became very heavy in spirit. But the girl was as gay as might be and asked if he could tell what his fellow islanders were about. He replied that the emissary had now been sent to the mainland, and that it would arrive during the day. He lay down on the bed against the wall and the girl sat beside him.

After a while he said he felt very drowsy, and that this was the assault. Then he fell asleep.

The girl sat beside him on the bed and from time to time woke him to ask how far the emissary had travelled. The nearer it came the heavier was his sleep. Finally, having told her that the emissary had reached the boundary of the farm, he fell into a sleep so profound that the girl was unable to wake him.

varð þar að mannsmynd. Stúlkan spyr hvert hún ætli að fara. Sendingin segir henni allt sitt erindi og bað hana fara af rúminu; "því ég kemst ekki upp fyrir þig," segir hún. Stúlkan segir að þá verði hún nokkuð til að vinna. Sendingin spurðu hvað það væri. Stúlkan segir það sé það að lofa sér að sjá hvað hún geti orðið stór. Sendingin játar því og verður nú svo stór að hún fyllir upp allan bæinn. Þá segir stúlkan: "Nú vil ég sjá hvað lítil þú getur orðið. Sengingin segist geta orðið að flugu og í því bregzt hún í flugulíki og ætlar nú að komast undir hendina á stúlkunni upp í rúmið til mannins. En þá lendir hún í sauðarlegg sem stúlkan hélt á og fór inn í hann, en stúlkan setti tappa í gatið. Lét hún síðan legginn með sendingunni í vasa sinn og vekur nú manninn. Vaknar hann þá fljótt og undrast mjög yfir því, að hann lifi enn. Stúlkan spyr hann hvar sendingin sé. Hann segist ekki vita hvað orðið hafi af henni. Segir þá stúlkan að það hafi sig lengi grunað að ekki mundu þeir vera miklir galdramenn í Eyjunum. Varð nú maðurinn mjög glaður og nutu þau bæði hátíðarinnar með mikilli ánægju.

En er leið að nýjári fór maðurinn að verða fálátur. Stúlkan spurði hvað að honum gengi. Hann segir að nú séu þeir í Eyjunum að búa til aðra sendingu, og magna þeir hana allir. Hún á að koma hér á gamlársdag og þá mun ei gott að forða mér. "Stúlkan sagði að ekki gæti hún kviðið þvíð að óreyndu, og skaltu ekki vera hræddur við sendingar Eyjamanna." Var hún nú hin kátasta og þótti honum

Soon after this she saw a brownish-coloured cloud enter the house. The cloud moved slowly towards the bed and assumed the shape of a man. The girl asked where it was going. The emissary told her its errand, and bade her move away from the bed, saying: "For I cannot climb up into it with you where you are."

The girl replied that if she was to do what it asked, then it must do something for her in return.

The emissary asked what it must do.

"Show how big you can be," answered the girl.

The emissary agreed to do this, and grew to a size so enormous that it filled the whole house.

"Now let me see how small you can be," she said.

The emissary told her that it could turn itself into a fly, and did so. It then tried to crawl under the girl's hand onto the bed to get to the man. But the girl was holding the leg-bone of a sheep, and the fly crawled into it, whereupon she quickly plugged the end. She then put the leg-bone in her pocket and woke the man. He awakened at once, and wondered greatly to find himself alive.

The girl asked him where the emissary had got to, and he replied that he could not tell. Then the girl said that she had long suspected they were not such great wizards in the Vestmanna Isles. The man was now very happy, and they both enjoyed the Christmas festival with the greatest joy.

When New Year approached, however, the man became silent again. The girl asked what ailed him, and he said that now the wizards of the Vestmanna Isles had made another emissary.

"They have all put spells on it," he said. "It will come here on New Year's Eve, and I shall not find it easy to escape this time."

þá skömm að að bera sig mjög illa. Á gamlársgangi segir hann að nú sé sendingin komin í land, "og miðar hennifljótt því hún er ákaflega mögnuð. Stúlkan segir að hann skuli nú ganga út með sér. Hann gjörir það. Ganga þau þangað til þau koma að skógarrunn einum. Þar nemur hún staðar og kippir upp nokkrum hríslum. Verður þá fyrir þeim hella ein. Hún lyftir upp hellunni og er þar jarðhús undir.

Þau ganga nú ofan í jarðhúsið og er þar dimmt og ógurlegt. Þar ein ljóstýra dauf og logar hún á mannisístru í hauskúpu. Þar liggur karl einn heldur ógurlegur í rúmleti við ljósið. Augun í honum voru eins og blóð og allur var hann ófrynilegur svo Eyjamanninum þótti nóg um. Karlinn segir: "Það ber eitthvað nýrra við að þú ert á ferðinni fóstra. Það er langt síðan ég hef séð þig og hvað á ég nú að gjöra fyrir þig?" Stúlkan segir honum þá allt um ferðir sínar og um manninn og fyrri sendomgima. Karlinn biður hana að lofa sér að sjá leggin. Hún gjörir það og verður þá karlinn allur annar þegar hann tók við leggnum. Velti hann honum á allar lundir fyrir sér og strauk hann allan utan. Þá segir stúlkan: "Hjálpðu mér nú fljótt, fósttri, því nú er manninn farið að syfja og það er merki þess að sendingin er senn komin." Karlinn tekur þá taþpann úr leggnum og kemur þá flugan út úr honum. Karlinn strauk fluguna og klappaði henni og segir: "Farðu nú og taktu á móti öllum sendingum úr Eyjunum og gleyptu þær!" Þá varð brestur mikill og fór flugan út og varð þá svo stór að annar skoltur

The girl replied that there was no cause to be worried. "You have nothing to fear from the emissaries of the Islanders," she said. She was as gay as could be, and he felt ashamed to show that he was afraid.

On New Year's Eve he told her that the emissary had crossed to the mainland. "It is moving very fast," he said, "for this is an exceptionally powerful one."

The girl bade him come out walking with her, which he did. They walked until they came to a thicket. There she stopped and pulled aside some branches, revealing a flat stone. The girl lifted this stone, and underneath there was an earth-house, dark and gloomy inside. There was a dim light though, burning of human fat in a skull. Beside this lamp there was a pallet, and on it a man was lying, fearful to behold: his eyes were blood-red and his look so fierce that the man from the Isles was afraid.

The one on the pallet said, "There must be something amiss, my foster-child, for you to be abroad. It is long since I last saw you, and what can I do for you now?"

The girl told him about her journeys, of the man from the Vestmanna Isles, and of the first emissary. The other bade her show him the leg-bone, which she did; whereupon he took the bone, turning it every way and stroking it all over.

"Now you must help me quickly, foster-father," said the girl, "for you see the young man is getting drowsy — a sign that the second emissary is near."

The other now took the plug from the end of the leg-bone, and the fly crawled out. Stroking and patting the fly with his finger, he said, "Go, now. Meet all emissaries from the Isles, and swallow them up."

tók við himin, en annar við jörðu. Tók hún svo á móti öllum sendingum úr Eyjunum og var nú manninum borgið.

Fóru þau nú heim aftur úr jarðhúsinu og settust að á bæ stúlkunnar. Attust þau síðan og jukust og margfölduðust og uppfylltu jörðina.

There was then a mighty crash, and the fly flew up and grew so huge that one of its jaws touched the earth, while the other reached to the sky. In this manner it went to meet all emissaries from the Isles, and the young man was saved.

The girl and the young Islander went back to the farm, where they stayed, becoming man and wife, and increased their kin, multiplying and filling the earth.

And of this story I know no more.

"Horfinn er Fagur Farfi"

Einu sinni var lík grafið á nokkru þrestsetri og tóku vinnumenn þrests gröfina. Hjá þrestinum var vinnukona ein ung og órög. Hún komút í kirkjugarð þegar langt var komið að taka gröfina. En í því hún kemur til grafarmanna tóku þeir upp mannsbein eitt; það var lærleggur ákaflega stór. Stúlkan kemur agua á legginn og handleikur hann og segir síðan: Gaman hefði verið kyssa þenna í lífinu.

"Að því búnu leggur hún niður legginn og gengur burt. Nú líður dagur að kvöldi til þess að almyrkt er orðið og ljós voru kveikt, þá saknar þrestur bókar nokkurrar er hann hafði gleymt úti á altari í kirkjunni um daginn. Hann biður nú stúlku þessa hina söma aðsækja fyrir sig bókina því hún var kunnug að því að hún var með öllu ómyrkfælin. Stúlkan tekur vel undir það, gengur út í kirkjuna, tekur bókina á altarinu og gengur fram eftir kirkjugólfina. Þegar hún er komin fram að kirkjudyrnum sér hún hvar situr ógurlega stór karlmaður með mikið skegg í krókbekknunum að norðanverðu; sá yrðir á hana og kvað visu þessa:

*"Horfinn er fagur farfi,
forvitin, sjáðu litinn,
drengur í dauða genginn,
drós, skoða hvarminn ljósa;
hildarþlög voru höggvinn
þá háðe ég valþing áður;
kám er á kampi orum,
kysstu, mæ, ef þig lystir."*

"Lost My Lusty Complexion"

Once a burial took place in a country churchyard. While the grave was being dug, a young and light-hearted servant-girl of the pastor happened to come by. At that very moment the gravediggers turned up an ancient bone. It was a human thigh-bone of unusual length.

The girl saw the bone, picked it up and handled it, and said, "It would have been good sport to kiss this one when he was alive." Then she put the bone down and went away.

The day passed and darkness fell, so that lamps were lit in the house. The pastor now wanted a book that he had left during the day in the church, lying on the altar. He asked the same servant-girl to fetch it for him, for he knew that she was quite unafraid of the dark.

She was very willing to do so, and went out to the church.

She got the book from the altar and was going back down the aisle, when she noticed somebody sitting near the door, on the corner bench on the north side. It was a gigantic man with a long beard.

The man then spoke these words to her:

*Lost my lusty complexion,
Curious maiden, and faded;
A lad whom death has laid lost.
Lady, behold my cold lids.
Hacked asunder my hauberk
Of yore, when I fared forth to war.
Grimy my whiskers are grown,
Kiss me, my sweet, if you dare.*

Stúlkan lét sér ekki bilt við verða, gengur að honum og kyssti hann. Fór hún svo inn með bókina og bar ekki neitt á neinu.

Önnur sögn er það að stúlkan hafi ekki átt að þora að kyssa manninn er hann skoraði á hana, heldur hafi komið á hana dauðans ofboð og hlaupið út úr kirkjunni, orðið æðisgengin og aldrei komið til sjálfrar sín meðan hún lifði. En öllum ber saman um það þetta hafi átt að vera lærleggur einhvers stórvaxins fornmanns er kom úr gröfinni er hún sá í krókbekknunum og kvað vísuna.

The girl was in no whit dismayed, but went to him and kissed him. Then she carried the book into the house and made nothing of the matter.

According to another account, though, when challenged by the man, she dared not kiss him, but ran out of the church in horror, and was never the same afterwards.

All agree, though, that the thigh-bone from the grave must have belonged to some giant man of ancient times, the same seen by her in the church, the one who recited the verse.

The Glad Raven – The Sad Raven

There are many old songs about the big raven, the wise bird of the heathens, folk-believe and folk-stories. It is a very similar bird to the Yukon crow, though in Europe it is grayish-white and black, and behaves otherwise. The Icelandic name is *Hrafn*, but the common nickname or petname is *Krummi*. It is a common man's name too.

The Glad Raven

Krummi krunkar úti,
kallar á nafna sinn:
"Ég fann höfuðaf hrúti,
hrygg og gæruskinn.
Komdu nú og kroppaðu með mér,
krummi, nafni minn!"

Raven is crowing out there,
calling his Namesake in:
"I found a head of a ram here,
a back and a woolen skin.
Come on now and pick with me,
Raven, my next of kin!"

The Sad Raven

Krummi svaf í klettagjá
kaldri vetrarnóttu á,
verður margt að meini.
Fyrr en dagur fagur rann
freðið nefið dregur hann
undan stórum steini.

Raven slept in a cliff-crevice,
a freezing winter night there is,
many things can hurt him.
Just before a fair day rose
he pulls out his frozen nose
from under a stone-rim.

Occasional Papers of The Northern Research Institute –
Monograph # 3 – ISSN: 1192-2869

The Northern Research Institute sponsors northern research, and supports research by Yukon College faculty and students in the social, pure and applied sciences, and the humanities.

The Occasional Paper Series publishes papers and monographs that make a contribution to knowledge in the Yukon.

In the North, By the North, For the North

THE NORTHERN RESEARCH INSTITUTE – YUKON COLLEGE

Box 2799, Whitehorse,
Yukon Territory, Canada Y1A 5K4

Phone: (403) 668-8735
Fax: (403) 668-8734
E-mail: nri@raven.nugyt.yk.ca

The Yukon International Storytelling Festival is the premier such event in Canada, and one of the largest in the world. Each year it features storytellers from across the country, and around the globe, in a celebration of the rich heritage of the intimate, solitary and idiosyncratic art of storytelling.

Printed by Willow Printers, Whitehorse, Y.T.